

Kinder Torah[®]

Yisro

בס"ד

Dedicated in loving memory of Devora Bas Aharon o"n ❖ Mrs. Doris Weiner ❖ A Woman of Valor

Give an Accounting

"Shalom aleichem, Mr. Nadvan!"

"Aleichem ha'shalom, Rabbi Natlan. How have you been keeping?"

"Baruch Hashem, Mr. Nadvan. It is always an honor and a pleasure to see you. Now is the time of year when you usually give a generous donation to the Ahavas Chessed Tsedaka Fund. We hope that you will be able to help us out again this year."

"Rabbi, this year is different. Before I give you a check, I want to know exactly where my tsedaka money is going. How many families do you support, and how much do you collect? What are your criteria for approving the people who receive tsedaka from the fund? How are your expenses and commissions paid? In the past, I just gave you a donation without asking any questions. However, I feel that I have a right to know exactly what you do with my tsedaka money. Please prepare your financial records and come back to me."

The question is:

Is Mr. Nadvan justified in his demand for a financial statement? Is Rabbi Natlan obligated to give an accounting?

The answer is:

The Gemora (Bava Basra 9a) discusses this very question. It cites a braysa that states that we may not demand a cheshbon from the gabai tsedaka or from the treasurer of hekdesch. This is hinted to in the verse in Melachim 2. "They did not make an accounting with the men into whose hand they gave the money to pay out to the workmen, for they acted with integrity." (12:16)

The Shulchan Aruch Yoreh Deah 257:2 rules like the Gemora, that we may not demand an accounting from a gabbai tsedaka. However, the Rema adds that it is good for the gabbai tsedaka to give a cheshbon on his own without being asked. This is a fulfillment of the verse, "You shall be vindicated from Hashem and from Israel" (Bamidbar 32:22).

This only applies if the gabai is trustworthy. However, if he is not trustworthy, the community can demand an accounting, and they can remove him from his position.

This puzzle and answer is for learning and discussion purposes only. Do not rely upon it for psak halacha! Consult a Rav to determine the correct halachic ruling.

It Comes Back

"Shloimie, would you like to go shopping with me today?"

"I would love to, Abba. I love being with you."

"I feel the same way, Shloimie. We are going to the grocery store to buy food for Shabbos."

"I am so excited."

"Grab your coat and let's go."

They reach the store and Shloimie's father takes a shopping cart. He begins filling it up with all kinds of good things.

"Shloimie, please choose eight nice chalahs."

"So many, Abba?"

"Yes, we are having a lot of guests this Shabbos. Here is the meat department. We need chicken and fish."

Shloimie's eyes open wide as his father places several chickens into the basket. Slowly they move on aisle to aisle. The cart fills up with fruit, vegetables, wine, cake, and drinks - all to honor the Shabbos Queen.

"We're almost finished, Shloimie. We just have to pay."

Shloimie's eyes open even wider as he sees the cashier ringing up all of the items. Finally, she totals it up - a lot of money.

"Abba, I never realized that the Shabbos food is so expensive. Maybe we should cut down on the number of guests to save money?"

Shloimie's father smiled.

"Shloimie, to answer your question, I would like to share a Devar Torah from the Medrash Rabba (Yisro 27:7) with you. It begins with a puzzling verse from Shlomo HaMelech. 'Cast your bread upon the waters, for after many days you will find it' (Koheles 11:1). Are people foolish enough to throw their food away

into the sea? Of course not! Who is this verse referring to? Yisro, who gave bread to Moshe. As the verse states, 'Call him and let him eat bread' (Shemos 2:20)."

"Abba, why is Moshe Rabbeinu referred to as water?"

"Because Paroh's daughter named him Moshe, which means, 'I drew him from the water' (Shemos 2:10). Shlomo HaMelech concludes 'for after many days you will find it.' This refers to Aharon and all the elders of Israel who came to eat bread with Yisro."

"I still do not understand the message, Abba."

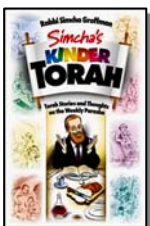
"The Medrash is addressing the fact that many verses in the Torah are written about Yisro, and how Moshe and Aharon greeted him (Shemos 18:1-12). This must be an important event, if so much is written about it. The episode of Yisro teaches us the reward for good deeds. Do not be afraid to do a good deed, even if it appears that you will lose money. Yisro was not afraid to feed Moshe. Who knows if he would ever see him again? No good deed goes unrewarded! In the merit of his *hachnasas orchim* (act of kindness of welcoming and feeding a guest), Yisro merited to become close to the *Shechina* (Divine Presence). As the verse states, 'Moshe...Aharon...and the elders of Israel came to eat bread with the father-in-law of Moshe before Hashem.'"

"I see Abba. We are not wasting any money on food for our Shabbos guests."

"Not a penny, Shloimie. We will get it all back, one way or another. Hashem will not let any good deed go unrewarded."

Kinderlach . . .

"I am getting frustrated. I spend money on mitzvos. I invest a lot of time trying to help people. I am working on my middos. Do people appreciate what I am doing? Do they realize how much effort I am putting in?" Don't worry. Every effort is important. Every chessed is remembered. Every penny spent is accounted for. No good deed ever goes unrewarded. You will benefit from all of your efforts. Only Hashem knows when and where. Trust Him. He will not let you down.

Big discount prices on all "Kinder Torah" books. Please contact the author at (02) 585-2216 or simcha_b@netvision.net.il

Kinder Torah[®] Copyright 2014 ❖ All rights reserved to the author Simcha Groffman ❖ P.O.B. 5338, Jlm, 91052, Israel ❖ Tel: (02) 585-2216

Kinder Torah is distributed each week in many cities around the world. Subscribe for yourself or sponsor your shul. 120[₪] per year.

All contributions are deductible from Maaser Kesafim. #795#

ההגדת לבנד

פרשת יתרו

עיניו של שלוימי מתעגלות כאשר אביו מניח כמה עופות בעגלה. וכך הם עוברים משורה לשורה בצרכניה. העגלה מתמלאת בפירות, ירקות, יין, עוגות ושתייה - הכל לכבוד שבת המלכה.

"כמעט סיימנו, שלוימי. עכשיו צריך רק לשלם."

עיניו של שלוימי מתעגלות עוד יותר למראה הקופאית הרושמת בקופה את כל המצרכים שהם קונים. לבסוף היא מגישה את החשבון - הרבה כסף.

"אבא, לא ידעתי שהאוכל לשבת כל כך יקר. אולי כדאי שנזמין פחות אורחים כדי לחסוך בכסף?"

אביו של שלוימי מחייך.

"שלוימלה, כדי לענות על שאלתך, אגיד לך דבר תורה מתוך מדרש רבה (יתרו כ"ז, ז'). המדרש פותח בפסוק מדברי שלמה המלך, פסוק המעורר שאלות. 'שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו' (קהלת י"א, א'). האם אנשים הם כל כך טיפשים שהם מסוגלים לקחת מזון ראוי לאכילה ולזרוק אותו לים? ודאי שלא! אם כן, על מי מדבר פסוק זה? על יתרו, שנתן למשה רבינו לחם. כפי שאומר הפסוק, 'קיראן לו ויאכל לחם' (שמות ב', כ')."

"אבל אבא, מדוע נמשל משה רבינו למים שמתחממים לחם?"

"בת פרעה קראה לו משה, על שם 'כי מן המים משתיהו' (שמות ב', י'). על נתינת הלחם למשה, אומר שלמה המלך 'כי ברוב ימים תמצאנו'. וזה מתייחס לאהרן ולכל זקני ישראל שבאו לאכול לחם עם יתרו."

"עדיין אינני מבין מה בכוננתך לומר, אבא."

"המדרש מתייחס לעובדה שהתורה מקדישה כל כך הרבה פסוקים ליתרו, ולפגישת משה ואהרן איתו (שמות י"ח, א'-י"ב). נראה שהיה זה אירוע חשוב, אם נכתב עליו כל כך הרבה. הסיפור של יתרו מלמדנו מהו השכר על מעשים טובים. אין לפחד לעשות מעשה טוב, אפילו אם נראה שהוא כרוך בהפסד כספי. יתרו לא נרתע מלתת מזון למשה, על אף

שלא ידע אם יראה אותו שוב אי פעם. כל העושה מעשה טוב זוכה לשכר המגיע לו. בזכות הכנסת האורחים של יתרו, זכה יתרו להתקרב לשכינה. כדברי הפסוק 'ויבוא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חותן משה לפני האלוקים.'"

"עכשיו אני מבין, אבא. כשאנו קונים אוכל לאורחינו לשבת, אין זה בזבז כסף כלל."

"אפילו לא של אגורה אחת, שלוימי. הכל יחזור אלינו, בצורה זו או אחרת. ה' תמיד משלם שכר לעושי רצונו."

דין וחשבון

"שלום עליכם, מר נדבן!"

"עליכם השלום, הרב נטלן. מה שלומך?"

"ברוך ה', מר נדבן. תמיד לכבוד ולעונג הוא לי לראות אותך. כעת הזמן בשנה שבו אתה בדרך כלל מעניק תרומה הגונה לקרן הצדקה 'אהבת חסד'. אנחנו מקווים שתוכל לעזור לנו גם השנה."

"כבוד הרב, השנה המצב שונה. לפני שאני מוסר לך המחאה, ברצוני לדעת בדיוק לאן הולכים כספי הצדקה שאני תורם. בכמה משפחות אתם תומכים? כמה אתם אוספים? מה הקריטריונים שלכם למתן צדקה למשפחה? כמה אתם משלמים עבור הוצאותיכם, כולל

למתירימים? בעבר תרמתי בלי לשאול שאלות, אך אני מרגיש שיש לי הזכות לדעת בדיוק מה אתם עושים עם כספי הצדקה שלי. אנא, הכינו את הדו"חות הכספיים שלכם וחזרו אלי."

השאלה היא: האם מר נדבן צודק בדרישתו לקבלת דו"ח כספי? האם הרב נטלן חייב למסור לו דין וחשבון?

והתשובה היא: הגמרא (בבא בתרא ט' ע"א) עוסקת בשאלה זו. היא מצטטת ברייתא שאומרת שאסור לדרוש חשבון מגבאי צדקה או מהגובר של הקדש. והדבר רמוז במלכים ב': "ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף על דם לתת לעושי המלאכה כי באמונה הם עושים" (י"ב, ט"ז).

השולחן ערוך (יורה דעה סימן רנ"ז סעיף ב') פוסק כמו הגמרא, שאין לציבור זכות לדרוש דין וחשבון מגבאי צדקה. עם זאת, הרמ"א מוסיף שטוב שגבאי הצדקה יגיש את החשבון בעצמו, מבלי שיבקשו זאת ממנו, ויש בזה משום קיום הפסוק "והייתם נקיים מה' ומישראל" (במדבר ל"ב, כ"ב).

כל זה נוגע רק למקרה שהגבאי אכן ישר ואמין. אך אם אין הוא אמין, הקהילה יכולה לדרוש ממנו דין וחשבון, ואף יכולים להעבירו מתפקידו.

חידות אלה והתשובות עליהן הן לצורך לימוד ודיון בלבד. אין לסמוך עליהם למעשה. יש להפנות את השאלה לרב כדי לקבל ממנו את הפסק הנכון.

הכל חוזר אלינו בסוף

"שלוימי, האם אתה רוצה לבוא איתי היום לחנות?"

"אשמח מאוד, אבא. אני אוהב להיות אתך."

"ואני נהנה להיות אתך, שלוימי. אנו הולכים לצרכניה לקנות אוכל לשבת."

"אני כל כך שמח!"

"קח מהר את מעילך והבה נלך."

הם מגיעים לחנות, ואביו של שלוימי לוקח עגלה ומתחיל למלא אותה בכל מיני דברים טובים.

"שלוימי, תבחר בבקשה שמונה חלות יפות."

"כל כך הרבה, אבא?"

"כן. יהיו לנו הרבה אורחים השבת. והנה המקפיא שבו הבשר. אנו זקוקים לעופות ולדגים."

ילדים יקרים ...

"אני כבר מתוסכל. אני מוציא כסף רב על קיום המצוות. אני משקיע זמן רב בנסיון לעזור לאנשים. אני מנסה לשפר את מידותי. האם אנשים מעריכים את כל מה שאני עושה? האם הם יודעים איזה מאמץ אני משקיע בכל זה?" אל תדאגו. כל מאמץ הוא כדאי. ה' זוכר כל מעשה חסד שאתם עושים. כל שקל נרשם. אין מעשה טוב שלא מזכה את האדם בשכר. בסופו של דבר תזכו בשכר על מאמציכם - ואולם רק ה' יודע מתי והיכן. בטחו בו. הוא לא יאכזב אתכם.